

Vad vi vet om Gud

- insikter under 2000-talet

Kristina Post

Jag sjöng en sång.

”Gud, i din kraft, Gud, i din kraft, enklare, modigare, rimligare....” Den slog an en längtan hos mig. Teologi är viktig. Vad vi tror och tänker är viktigt. Det styr i grunden vårt handlande, vare sig vi är medvetna om det eller inte. Därför fick jag en sån lust att skriva ihop allt jag kommer på som känns betydelsefullt, som människor kommit till insikt om i sin upplevelse av livet och Gud, och göra det så enkelt som möjligt. Det här är ingen teologisk avhandling! Ni kan läsa många värdefulla böcker som fördjupar sig i allt jag har skrivit om. Men jag hoppas att ni just nu hellre vill lyssna inåt, till Guds röst i era hjärtan, och sen prata om vad ni hör! Kanske min bok kan vara en utgångspunkt, eller en samtalspartner, i det samtalet.

Kristina Post är musik- och mattelärare i Motala, tillika körledare och aktiv i Equmeniaförsamlingen i Mjölby. Att reflektera kring livets frågor med vänner och sen försöka omsätta tankarna i vardagen hör till de viktigare delarna av livet.

Copyright 2022 Kristina Post
Utgiven av PsykosyntesForum
Omslag Signe Post, Typ&Grafik
ISBN
Paperback 978-91-88137-71-5
PDF 978-91-88137-73-9
Epub 978-91-88137-75-3
Kindle 978-91-88137-82-1

Vad vi vet om Gud

– insikter under 2000-talet

Kristina Post

Förord

Välkommen in i hjärtat på en medlem av den svenska brokiga kristenheten! Jag är ingen utbildad teolog, även om jag har läst många böcker, men jag växte upp med en varm och innerlig tro på Gud, och det har förstås påverkat mitt liv från grunden. Man kan säga att min teologi är induktiv – byggd på erfarenhet. Så välkommen att dela mina tankar! Jag sträcker mig ut från mitt hjärta och hoppas möta era hjärtan där ute.

Min upplevelse är att teologin världen över växer så det knakar nuförtiden. Tack vare globaliseringen, möten med andra religioner och kulturer, pandemin som har vänt upp och ner på så mycket, och klimatet som skenar med katastrofer och växande flyktingströmmar som följd kan inget annat vara möjligt.

Min uppfattning är att vår Gudsrelation växer av allt det här. Och så vill vi försöka uttrycka det i teologi på ett sätt som motsvarar upplevelsen. Det är inte helt lätt! Vår teologi bär med sig ett berg av tidigare formulerade gudsbilder. Hur tar sig en fördjupad gudsbild uttryck så att den syns och märks utan att välta allt som tidigare varit? Eller - det kanske skulle behöva vältas? Hur gör man det utan att krossa det vi inte vill krossa? Att komma med nya tankar är svårt! Jag förstår äntligen vad Jesus menade när han sa att man inte kan hålla nytt vin i gamla läglar... Han kom med nya idéer och möttes av hårt motstånd.

Jag har ingen ambition att presentera några revolutionerande nya tankar i denna bok. Snarare letar jag efter det som vi har gemensamt. Men jag betraktar saker ur

ett tjugohundratal-perspektiv. Jag försöker följa våra moderna insikter om Gud och oss själva på ett logiskt sätt, och kanske slutsatserna kan te sig revolutionära för vissa – inte vet jag?

Jag sjöng en sång. ”Gud, i din kraft, Gud, i din kraft, enklare, modigare, rimligare....”¹ Den slog an en längtan hos mig. Teologi är viktig. Vad vi tror och tänker är viktigt. Det styr i grunden vårt handlande, vare sig vi är medvetna om det eller inte. Därför fick jag en sån lust att skriva ihop allt jag kommer på som känns betydelsefullt, som människor kommit till insikt om i sin upplevelse av livet och Gud, och göra det så enkelt som möjligt. Det här är ingen teologisk avhandling! Ni kan läsa många värdefulla böcker som fördjupar sig i allt jag har skrivit om. Men jag hoppas att ni just nu hellre vill lyssna inåt, till Guds röst i era hjärtan, och sen prata om vad ni hör! Kanske min bok kan vara en utgångspunkt, eller en samtalspartner, i det samtalet.

¹ Text: Lena Bergström, musik: Lena Wohlfeil

Innehåll

Förord	2
Inledning	6
Den allra enklaste sanningen	12
1. Våra gudsbilder	14
2. Vår upplevelse av Guds närvaro	18
3. Några ord om tiden.....	20
4. Meningen med skapelsen – och oss	22
5. Det svåra i livet	24
Det som gör ont	24
Valmöjligheter	27
Nycklar	29
6. Om makt.....	32
7. Vårt behov av dom	34
Dom	34
Befrielse.....	37
8. Jesus	42
9. Vad gör vi med vår känsla av skuld?	50
10. Vad är meningen?.....	54
11. Vad är kärlek?	60
12. Om bön.....	66
13. Döden	72

14.	Religion och gemenskap.....	78
	Religion.....	78
	Gemenskap och tillhörighet.....	83
	Två reflektioner till	85
15.	Några ord om heliga skrifter.....	88
16.	Om tro och relation.....	92
17.	Det kontroversiella	98
18.	På frukten känner man trädet.....	102
19.	Ord som blir på riktigt	110
	Avslutningsvis - sökare och finnare.....	114
	Försök till trosbekännelse för 2000-talet:	118
	Böcker till inspiration och fördjupning:.....	120
	Sånger	125
	Tack	126

Inledning

Människan har i alla tider haft svårt att *inte* tro på Gud. Det måste finnas något som är större än oss själva, den insikten har vi haft med oss sen urminnes tider. Somliga har förstås vänt det hela ryggen, av olika skäl. Jag tänker inte bråka med dem om det – varje människa får leta sig fram på sina egna vägar. Men jag längtar efter att sammanfatta vilka upplevelser som har gjorts och görs av detta väsen som är större än oss själva och som vi ibland kallar Gud, och göra det så enkelt som möjligt. Orden räcker ändå inte till, det får vi ha i bakhuvudet. Vissa talar hellre om ”en högre makt” eller en ”livsenergi” därför att de upplever begreppet Gud så nedsmutsat av missförstånd och begränsningar att det är omöjligt att använda längre om man vill beskriva den kraft som man upplever personligen och som är bortom allt man kan finna ord för. Vissa gör sig mödan att skriva om ”Gud enligt din förståelse” (”the God of your understanding” på engelska). Men jag tänker använda mig av ordet Gud, och så vill jag försöka fylla begreppet med något som känns meningsfullt, relevant och rimligt, som människor har upplevt och känner sig ha landat i.

Min utgångspunkt är att jag är kristen. Kristna grundar sin förståelse av Gud på hur Jesus av Nasaret levde och lärde. Det kan ju tyckas underligt, att Gud skulle göra ett nedslag på vår jord just i det lilla landet – varför där och ingen annan stans, och varför just då? Men den frågan får vi nog släppa. Det är i alla fall helt klart att Jesus menade att hans budskap var till alla på hela jorden. Mänskligheten hade gjort insikter om Gud långt före Jesus, som fortfarande känns relevanta. Men det går inte att skriva om insikter om Gud och hoppa

över vad Jesus hade att säga. Jag tänker alltså återkomma till honom senare i boken.²

Sånt som man med mycket möda och stort besvär har kommit fram till måste vara en sanning att bygga på brukar man kalla för en dogm³. Dogmer kan ibland vara bra att ha, de ger tillvaron en stabilitet och en världsbild som hjälper en att förhålla sig till allt man möter. Dogmer har dock den stora risken att stelna och bli något vi kan bli osams om och slå varandra i huvudet med. Dogmer *kan* också, i ljuset av nya insikter, visa sig vara helt fel. ("Jorden är platt" hör dit.) Jag tror att utgångspunkten, om man vill sammanfatta insikter i nån sorts lista av dogmer, måste vara en stor ödmjukhet inför att det vi vill sätta ord på faktiskt går bortom orden. Innehållet i begreppen är vidare än

² Jag kommer att använda begreppet "vi" många gånger – sannolikt därför att jag alltid känner mig som en del av ett sammanhang. Ibland betyder "vi" hela mänskligheten, ibland "alla kristna i Sverige", eller "jag och min församling", eller "jag och mina vänner". Var lite uppmärksam på att innebörden kan variera! När känner du dig inkluderad i detta "vi"? Känslan av samhörighet är viktig, för på det djupaste planet är vi ändå ett, som delar av samma mänsklighet. Finns det gränser som vi kan montera ner?

³ En ordbok förklarar ordet *dogm* som "en princip eller uppsättning principer fastställda av en myndighet som oomtvistligt sant." Jag undrar vilken myndighet som avses? Det låter för mig som att dogmer är skrivna i sten. Kanske jag mer menar paradigm än dogmer? "Paradigm" är ett grekiskt ord, som betyder ungefär tankemönster. Jag har hört det användas så här: "tankemönster, eller utbredda föreställningar som upplevs som så grundmurade sanningar att de inte ifrågasätts eller att man knappt är medveten om dem". Men jag skulle vilja återta ordet *dogm*! Vilken är den där myndigheten? Kanske är det du och jag, som läser den här texten?

vad orden ter sig. Nu för tiden brukar man prata om att ordningsregler eller förhållningssätt vi kommer överens om på en arbetsplats eller en skola ska vara "levande dokument" som man alltid ska återvända till, utvärdera, fördjupa. Kanske är det så vi ska se på våra dogmer om existensens grund också. Kanske kan man se på vår kunskap som ett träd? Stammen är tydlig, den kan vi alla vara tämligen överens om hur den är. Men sen förgrenar den sig på olika sätt och får konsekvenser, ut till de allra minsta kvistarna och knopparna. Varje träd som är på riktigt lever och växer. Så behöver vi se på våra existentiella dogmer också. Den här boken är ett tidsdokument från början av 2020-talet. Jag ser med förväntan fram emot vad fortsättningen blir!

När blir tro till kunskap? Vi pratar om att vi *tror* på Gud. När vi rör oss i det här stora som vi inte kan kontrollera, väga och mäta, då brukar vi prata om att vi *tror*. Men tro som blir till en djupt känd upplevelse, den slutar vara tro. Den blir visshet. Det är där vi kan börja tala om *kunskapen* om Gud. En upplevelse delad av många, som tar sig synliga uttryck. Även om inte orden räcker till för den, så blir den till en delad kunskap som vi kan bygga våra liv på. Det innebär inte att livet därmed självklart blir till en dans på rosor, men där finns både styrka och glädje att hämta.

Jag hoppas den här boken blir ett levande dokument, som kan uppmuntra och inspirera i vår tillvaro, som nu svajar betänkligt under klimatkris, globalisering, flyktingströmmar, makthunger och rädsla. Vi behöver kunna se varandra i ögonen, oavsett kulturell bakgrund, och känna igen oss och vår gemensamma grund

i varandra. Bara så kan vi gå mot framtiden och bygga något gemensamt som är både långsiktigt och hållbart.

Jag kommer i den här boken att använda ett nyord, som jag först vill förklara. Det är verbet ”att rimla”. Det kan härledas ur adjektivet vara rimligt. Det är rimligt – det rimlar. Men att det rimlar är mer än att det är rimligt i betydelsen ”är sannolikt”. Kanske det engelska uttrycket ”it makes sense” ligger närmare. Det som rimlar stämmer – både med alla tillgängliga observationer och rent intuitivt. Jag tror att vi alla mår bra om vi känner att vår tro rimlar.

Den här boken innehåller ett antal korta kapitel om olika aspekter av våra upplevelser av Gud. Den har inga som helst anspråk på att vara heltäckande. Men efter varje kapitel har jag vågat mig på att formulera några punkter som skulle kunna vara dagsaktuella dogmer om Gud och oss själva. Nu går bollen till dig. Känner du dig hemma i det jag har skrivit? Om tillvaron är som jag tror, så byggs vår förståelse i samtal och gemenskap. Om den här boken kan få bli utgångspunkt för samtal och fortsatt växande, så finns det en mening med att jag skrev den.

Förslag för studiegrupper:

- Börja med att alla på egen hand läser hela boken och försöker få en uppfattning om helheten.
- Var och en väljer ut ett kapitel eller en tanke/fråga som dykt upp under läsningen.
- Träffas i gruppen och samtala vid varje tillfälle om det kapitel eller tanke/fråga som någon av er valt.
- Fortsätt träffas tills alla i gruppen fått en samtalsträff för sitt val. Därefter kan ni fortsätta och välja varsitt nytt kapitel/fråga om ni känner att ni inte är färdiga med samtalet.
- Samtalen bör präglas av öppenhet, nyfikenhet och generositet. Prova att tillämpa tesen i kapitel 17, att lämna utrymme också för tankarnas mångfald, tvivel, diskussioner och skiljaktigheter. Möt varandra med acceptans även när ni har olika åsikter. Våga prova nya tankar! Behåll det som ger kärleksfull frukt.
- Sluta aldrig prata om det som är viktigt i livet! Sprid samtalet till nya människor. Och om ni finner någon inspiration i den här boken, prova att låta idéerna komma till liv! Ni kan bli glatt överraskade av resultatet.

Den allra enklaste sanningen

Det här lilla ”förkapitlet” kanske kan ses som en sammanfattning, eller kärnan av min utgångspunkt för resten av boken. Det som jag upplever med sån kraft att min tro har övergått till visshet, och som jag förstår att jag delar med väldigt många andra. Vi kan bli osams om detaljer, hur vi ska uttrycka det ena eller andra, och hur vi ska hantera våra kulturer, men den här allra första listan är trons hjärta, som många kristna, mig själv inräknad, uttrycker det.

Jesus lyfte fram barnen och sa att om vi inte blir som barn så kommer vi inte in i himmelriket.⁴ Trons hjärta är alltså så enkel att den går att omfatta innan man ens har något språk. Den handlar om närhet, tillit och förtröstan. Kanske meningen med livet är närhet?

Efter den här inledningen kan du sluta läsa om du vill. Eller fortsätt och fördjupa dig några sidor till.

⁴ Matt 18:1-4

- Gud älskar mig.
- Gud är alltid nära mig.
- Gud finns alltid.
- När jag dör så är Gud där också. I Gud lever man för alltid.
- Gud är alltid med mig och delar allt, oavsett vad som händer mig.
- Jag kan alltid prata med Gud om allt.
- Jesus visade hur Gud är.
- Jesus blev dödad men han uppstod igen. Därför vet vi att livet är starkare än döden och kärleken starkare än ondskan.
- Jesus älskar alla barnen⁵. Guds kärlek är för ALLA, alltid och överallt.
- Kärleken är den enda gåva man får mer av ju mer man ger bort av den.

⁵ Sång som många känner igen från söndagsskolan, men få känner till dess bakgrund. Texten skrevs av Clarence Herbert Woolston, 1856 – 1927, baptistpastor i nordöstra USA, och han lånade melodin från en populär sång från amerikanska inbördeskriget, ”Tramp! Tramp! Tramp!”, komponerad av George Frederick Root, 1820 – 1895. Versen vi sjunger är bara refrängen av den ursprungliga sången. Woolston lyfter fram att vi är jämlika i Guds ögon oavsett hudfärg. Det var en viktig fråga redan på 1860-talet, som vi fortfarande kämpar med.